О Б Р А З Л О Ж Е Н И Е
кон Буџетот на Општина Битола за 2024 година

ЗАКОНСКИ ОСНОВИ

Врз основа на член 36 став 1 точка 2 од Законот за локална самоуправа ("Службен весник на РМ."бр.5/2002), член 29 став 1 од Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа ("Службен весник на РМ."бр. 61/2004, 96/2004, 67/2007,156/09,47/11,192/15,209/18 и Службен весник на Република Северна Македонија бр. 244/2019, 53/2021,77/2021 ,150/2021 и 173/22 год.) и член 36 од Законот за буџети („Службен весник на РМ" бр.64/05, 04/08, 103/08,156/09, 95/10, 180/11,171/12,192/15,167/16 и Службен весник на Република Северна Македонија бр 151/2021) и врз основа на Дополнување на Насоките за подготовка на буџетите на ЕЛС за 2024 година од 30.08.2024 година со кои на Општина Битола и се доделени дополнителни средства за блок дотации од областа на образованието,социјалната и детска заштита,културата во износ од 48.923.658,00 денари, намалување по основ на ДДВ по новата распределба на приходите од ДДВ по општини за 7.020.967,00 денари за 2024 година и 9.975.611,00 денари 20% аванс кои ќе го користиме од доделените средства по основ на Договори со Министерство за транспорт за следните проекти: ЈГЛ -Реконструкција на водоводна линија на потег Битола-с. Поешево-с.Логоварди во износ од 29.349.605,00 денари, ЈИЦ- Изградба на фекална и атмосферска канализација на улици од ДУП БЛР 4 блок 2 за улиците 150-та,170-та и 210-та во износ од 9.810.226,00 денари,ЈИЛ- Реконструкција на канализација на улица Панде Кајзеро во износ од 3.249.089,00 денари,ЈИИ и ЈИК Изградба на канализација на улица СТУЗ арм четврт 1 (фекална и атмосферска со приклучоци) во износ од 7.469.131,00 денари.

Приходите кај Самофинансирачките активности се намалуваат за незначителни 168.252,00 денари.

И приходите од Донации се зголемуваат за 2.021.000,00 денари дополнителни донации добиени кај основните училишта.

Заедно со приходите од самофинансирачки активности, дотации,донации, вкупниот буџет на Општината Битола ќе изнесува 2.630.849.537,00 денари.

При подготовка на Измените и дополнувањата на буџетот за 2024 година се почитуваат начелата на економичност и рационалност во трошењето на буџетските средства, да се зголеми фискалната одговорност, отчетност и транспарентност, да се подобри буџетското планирање и извршување преку дефинирани програми и потранспарентно планирање и искористување на капиталните расходи, како и да се спроведува дисциплинирана буџетска потрошувачка во насока на рестриктивна и ригорозна контрола на помалку продуктивните трошоци, без да се наруши нормалното функционирање на буџетските институции.

Буџетот на единиците на локалната самоуправа содржи: општ, посебен и развоен дел.

ИЗВОРИ НА ФИНАНСИРАЊЕ
ПРИХОДИ НА ОПШТИНА БИТОЛА

Планирани извори на приходи од кои ќе се финансираат расходите на Општина Битола во Буџетот за 2024 година со измените и дополнувањата се од :

1. ***Даночни приходи***
2. ***Неданочни приходи***
3. ***Капитални приходи***
4. ***Трансфери и донации***

	Ребаланс 1	**Ребаланс 2**	
Даночни приходи	**511.923.336,00**	**507.513.983,00**	**19,29%**
Неданочни приходи	**160.833.288,00**	**160.678.076,00**	**6,11%**
Капитални приходи	**60.505.000,00**	**64.901.313,00**	**2,47%**
Трансфери и донации	**1.843.856.863,00**	**1.897.756.165,00**	**72,13%**
Вкупно:	**2.577.118.487,00**	**2.630.849.537,00**	**100%**

Од табеларниот приказ се заклучува дека најголемо учество во вкупните приходи и со измените и дополнувањата ќе имаат: 72,13 % имаат приходите остварени од трансфери и донации, 19,29 % отпаѓаат на даночни приходи, додека останатите 6,11 % се приходи од неданочни приходи и 2,47 % од капитални приходи.

Со анализата на даночните приходи се отценува способноста на општината да ги собери сопствените приходи особено даноците на имот и комунални такси кои преставуваат фискален капацитет на општината и идните активности на општинската администрација треба да бидат насочени кон зголемување на приходите остварени од данокот на имот и комунални такси.

а) Даночни приходи

Со измените и дополнувањата на Буџетот на Општина Битола за 2024 година даночните приходи ќе го имаат следниот распоред:

	Ребаланс 1	**Ребаланс 2**	
Данок од доход, од добивка и од капитални добивки	**52.620.000,00**	**77.791.860,00**	**15,33%**
Даноци од имот	**154.250.000,00**	**158.250.000,00**	**31,18%**
Даноци од специфични услуги	**281.793.336,00**	**248.182.123,00**	**48,90%**
Такси за користење или дозволи за вршење на дејност	**23.260.000,00**	**23.290.000,00**	**4,59%**
Вкупно:	**511.923.336,00**	**507.513.983,00**	**100%**

Кај структурата на даночните приходи со измените и дополнувањата може да се забележи дека најголемо учество ќе имаат приходите остварени од данокот на специфични услуги, односно уредување на градежното земјиште со процент од 48,90%, додека данокот од имот, ќе учествува со 31,18%, данокот на доход, од добивка и од капитални добивки отпаѓа 15,33 %, што е во рамките на планираните средства, и такси за користење или дозволи за вршење на дејност со 4,59%.

б) Неданочни приходи

Структурата на неданочните приходи со измените и дополнувањата за 2024 година во вкупниот Буџет на Општина Битола е претставена во следната табела и тие се составени од приходи од други владини услуги, такси и надоместоци и други неданочни приходи .

		Ребаланс 1	Ребаланс 2
722	Глоби, судски и административни такси	3.000.000,00	**3.013.040,00**
723	Такси и надоместоци	129.620.262,00	**129.372.262,00**
725	Други неданочни приходи	28.213.026,00	**28.292.774,00**
	Вкупно:	160.833.288,00	**160.678.076,00**

Кај неданочните приходи најголемо учество имаат такси и надоместоци 80,52%, следат други неданочни приходи 17,61%, и глоби, судски и административни такси 1,87%.

в) Капитални приходи

		Ребаланс 1	Ребаланс 2
733	Продажба на земјиште и нематеријални вложувања	60.505.000,00	**64.901.313,00**
	Вкупно:	60.505.000,00	**64.901.313,00**

Со измените и дополнувањата на Буџетот на Општина Битола за 2024 година капиталните приходи се зголемуваат за 4.396.313,00 денари.

г) Трансфери и донации

Учеството на трансферите од други нивоа на власт и донациите од странство во вкупниот Буџет на Општината за 2024 година со измените и дополнувањата се застапени со следните износи:

		Ребаланс 1	Ребаланс 2
741	Трансфери од други нивоа на власт	**1.777.291.892,00**	**1.829.166.194,00**
742	Донации од странство	**66.534.971,00**	**68.559.971,00**
744	Тековни донации	**30.000,00**	**30.000,00**
	Вкупно:	**1.843.856.863,00**	**1.897.756.165,00**

Покрај наменските и блок дотации во овие приходи во основниот буџет на општината спаѓаат и средствата добиени од Фондот за патишта (10.927.946,00 денари), средствата од дотации од ДДВ со измените и дополнувањата во износ од (192.154.814,00 денари), во ставката за пренесениот вишок на приходи од минатата година во основниот буџет спаѓа пренесен вишок на приходи на сметката на основниот буџет (250.409.375,00 денари) и средствата добиени со Одлука на Влада број 41-13221/9 од 19.12.2023 година во износ од 110.000.000,00 денари за Проект за реконструкција на улица 8 ми септември на влезот од страната на Прилеп и 998.634,00 денари добиени средства од Министерството за животна средина за Изградба на фекална канализација во с. Трново како и 9.975.611,00 средствата за авансното плаќање за капиталните трансфери од други нивоа на власт и пренесениот вишок на приходи од сметките за самофинансирачки активности, дотации и донации.

Во донации од странство планирани се дополнителни средства за донации добиени кај локалните јавни установи. Со измените и дополнувањата добиени се донации за дополнителни кај ОУ Даме Груев, ОУ Климент Охридски, ОУ Елпида Карамански, СОЕУ Јане Сандански.

РОДОВО БУЏЕТИРАЊЕ

Прашањата за економската независност на жената, нејзиниот напредок во животот и кариерата и уривањето на стереотипите, се клучни моменти околу кои може да се концентрира борбата за родова еднаквост, што мора да се направи не во натпревар, туку во заедничко партнерство помеѓу жените и мажите. Непобитен факт е дека мажите и жените се различни едни од други и меѓу нив постојат природни, биолошки разлики кои не можат да се надминат. Но, разликите кои ги наметнало општеството, стереотипите и општоприфатените родово - дискриминирачки модели, се тие што можат и треба да се намалат, изедначат, надминат.

Создавање повеќе и подобри работни места за жените на локално ниво, еднаков пристап до образование и професионална реализација, надминување на вкоренетите стереотипи за жените и мажите и нивните улоги во општеството преку кампањи, обуки и работилници, зајакнување на приходите на жените - што ќе значи безбедност во текот на целиот животен циклус, преку обезбедување на нивната економска самостојност, особено на ранливите социјални категории, инвестирање во родово одговорни - социјални услуги, зголемување на ресурсите за постигнување суштинска, а не само декларативна еднаквост, поддршка на женските организации на сите нивоа, создавање поволно опкружување за реализација на женските права во општина Битола, континуирана евалвација, преку генерирање докази, кои ќе бидат оценка за напредокот на женските економски и социјални права, преку родово одговорна статистика, изработка на формулари и прашалници, креирање родово сензитивен буџет.

ПЛАНИРАНИ БУЏЕТСКИ РАСХОДИ НА ОПШТИНА БИТОЛА

Со измените и дополнувањата на Буџетот на Општина Битола за 2024 година вкупните планирани расходи на Општина Битола за 2024 година ќе изнесуваат **2.630.849.537,00** денари и со тоа се запазува буџетското правило на балансирани приходи и расходи. Истите се утврдени по одредени намени и видови согласно економската класификација.

		Ребаланс 1	Ребаланс 2
40	Плати, наемнини и надоместоци за вработените	**1.185.181.102,00**	**1.209.445.687,00**
41	Резерви и недефинирани расходи	**1.700.000,00**	**1.700.000,00**
42	Стоки и услуги	**579.652.545,00**	**610.264.821,00**
45	Каматни плаќања	**3.000.000,00**	**2.700.000,00**
46	Субвенции и трансфери	**210.661.294,00**	**227.159.594,00**
47	Социјални бенифиции	**5.000.000,00**	**5.300.000,00**
48	Капитални расходи	**577.423.546,00**	**559.997.723,00**
49	Отплата на главница	**14.500.000,00**	**14.281.712,00**
	Вкупно:	**2.577.118.487,00**	**2.630.849.537,00**

Со измените и дополнувањата на Буџетот за 2024 година учеството на капиталните расходи е со 21,29% делот на расходите за стоки и услуги на кои отпаѓаат 23,20% покрај обезбедувањето на редовното функционирање на општината се содржани и расходите за финансирање на комуналните услуги и тековното одржување на основното образование и детската заштита, старскиот дом и зоолошката градина. Платите и надоместоците на вработените во општинската администрација и локалните јавни установи учествуваат со 45,97%.Субвенциите и трансферите во најголем дел ги опфаќаат трансферите до невладините организации,спортските клубови, ќе учествуваат со 8,63%.Социјалните бенефиции ќе учествуваат со 0,20% и резервите и недефинираните расходи со 0,06%, каматните плаќања со 0,10% и отплата на главница со 0,54%.

ТЕКОВНО- ОПЕРАТИВНИ РАСХОДИ

Со измените и дополнувањата во тековно - оперативните расходи доминираат расходите за стоки и услуги 29,47 % и плати и надоместоци 58,40 % со што се обезбедува редовна основна функција на општината и локалните јавни установи. Со пренесените надлежности во образованието и детската заштита, старскиот дом и зоолошката градина се зголемува фискалната одговорноста на општината.

		Ребаланс 1	Ребаланс 2
40	Плати, наемнини и надоместоци за вработените	**1.185.181.102,00**	**1.209.445.687,00**

41	Резерви и недефинирани расходи	**1.700.000,00**	**1.700.000,00**
42	Стоки и услуги	**579.652.545,00**	**610.264.821,00**
45	Каматни плаќања	**3.000.000,00**	**2.700.000,00**
46	Субвенции и трансфери	**210.661.294,00**	**227.159.594,00**
47	Социјални бенифиции	**5.000.000,00**	**5.300.000,00**
49	Отплата на главница	**14.500.000,00**	**14.281.712,00**
	Вкупно	**1.999.694.941,00**	**2.070.851.814,00**

КАПИТАЛНИ РАСХОДИ

Капиталните расходи во најголем дел се однесуваат на изготвување на проекти, изградба на улици и патишта,водовод, канализација во урбаниот дел на општината, како и во руралниот дел на општината.Во капиталните расходи се планирани и средства за купување на мебел, опрема возила и машини. Овие расходи се во функција на подобрување на јавните услуги и подобрување на инфраструктурата во општината. Учеството на капиталните расходите со измените и дополнувањата изнесува 21,29%.

		Ребаланс 1	Ребаланс 2
480	Купување на опрема и машини	**30.993.815,00**	**30.307.692,00**
482	Други градежни објекти	**507.263.155,00**	**499.617.455,00**
483	Купување на мебел	**9.228.000,00**	**8.658.000,00**
485	Вложувања и нефинансиски средства	**27.404.576,00**	**20.414.576,00**
486	Купување на возила	**2.534.000,00**	**1.000.000,00**
	Вкупно:	**577.423.546,00**	**559.997.723,00**

ФИНАНСИРАЊЕ НА АКТИВНОСТИТЕ ПО ПРИОРИТЕТИ УТВРДЕНИ ВО ПРОГРАМИТЕ НА БУЏЕТОТ НА ОПШТИНА БИТОЛА

АО-СОВЕТ НА ОПШТИНА

Со измените и дополнувањата на Буџетот на Општина Битола за 2024 година работата на Советот на Општина Битола ќе се финансира со средства во износ од **26.875.000,00 денари**.

Д0- ГРАДОНАЧАЛНИК

Работата на Градоначалникот на Општина Битола ќе се финансира во ист износ од **7.092.000,00 денари.**

Д1- МЕСНА САМОУПРАВА

Средствата кои се предвидени во оваа програма и се наменети за тековно одржување на месните заедници и се во висина од **1.300.000,00 денари.**

ЕО-ОПШТИНСКА АДМИНИСТРАЦИЈА

Во оваа програма се планираат тековно – оперативните расходи кои се потребни за работа на општинската администрација. Средства кои се планираат за работата на општинската администрација се во износ од **232.450.011,00 денари ,** за 4.955.867,00 денари повеќе и тоа за: вода и канализација,пелети, објава на огласи и др.

ЕА- КАПИТАЛНИ ТРОШОЦИ НА ОПШТИНАТА

Со измените и дополнувањата програмата се намалува во ставката на купување на возилата и купување на друга опрема и програмата ќе се финансира со средства во висина од **11.709.000,00 денари**. Во колоната Донации планирани се средства во висина од 1.835.700,00 денари за набавка на опрема од проектот Смарт за тебе 2.

Ф1- УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ

Финансирањето на оваа програма е со средства во висина од **7.780.500,00 денари** со измените и дополнувањата на Буџетот за 2024 година.

Г1-ПОДРШКА НА ЛОКАЛЕН ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

Расходите од оваа потпрограма наменети се за партиципација на општината во проекти , партиципација на општината во центарот за развој на Пелагонискиот регион, членарина за ЗЕЛС за тековно работење подршка на проекти кофинансирање на општината на проекти во соработка со Центарот за развој на пелагонискиот регион и подршка на други проекти, за инклузија на деца роми,стратегија за ЛЕСС,стратегија за локален развој,соработка за локален волонтерски совет и совет на млади, обуки за

превенција од заразни болести, реализација на проект за Почиста Битола, трансфери за социјален погреб, трансфер на средства на Регоналниот центар на слепи лица и др .
Планираните средства со измените и дополнувањата на Буџетот за 2024 година се **28.802.187,00 денари**.
Во колона Донации испланирани се средства за реализација на проектите: Креирање на можности за работа за сите, ОКР СРЦ 19 исто така остануваат на исто ниво од **3.481.944,00 денари.**

Г2-ПОТИКНУВАЊЕ НА РАЗВОЈОТ НА ТУРИЗМОТ

И оваа програма ќе се финансира со средства во ист износ со ребалансот на Буџетот на Општина Битола за 2024 година.
Средствата наменети во оваа програма во износ од **4.000.000,00 денари остануваат на исто ниво.**
Во колана Донации планирани се средства (тековно-оперативни расходи) за реализација на проектот Смарт за тебе 2 во износ од **13.409.911,00 денари**.

ГД-ПРОЕКТИ ЗА ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ

Во оваа програма се планираат капиталните расходи кои се поврзани со подобрување и унапредување на енергетската ефикасност на локално ниво.
За подготвување на проекти и реконструкција на капацитети во енергетиката планирани се средства во висина од **409.119,00 денари.**За реконструкција на капацитети во енергетиката планирани се средства во висина од **3.000.000,00 денари** и тие остануваат на исто ниво**.**

Ј2- ОДВЕДУВАЊЕ И ПРЕЧИСТУВАЊЕ НА ОТПАДНИ ВОДИ

Во оваа програма се планираат субвенции за ЈП Жабени во висина од 600.000,00 денари.

Ј3- ЈАВНО ОСВЕТЛЕНИЕ

Во оваа програма се планираат тековно – оперативните расходи поврзани со одржување и функционирање на системите за јавно осветлување во општината.
За јавното осветление во општина Битола, планирани се средства во износ од **56.000.000,00 денари** или за 3.400.000,00 денари повеќе од првично планираниот износ наменети за електрична енергија.

Ј4- ЈАВНА ЧИСТОТА

Во оваа програма се планираат тековно – оперативните расходи поврзани со одржување на јавната чистота во општината, односно собирање и транспортирање на комунален отпад и одржување на местата за селективно собирање на отпад од страна на ЈП Комуналец - Битола.
Финансирањето на програмата за јавна чистота останува на **20.000.000,00 денари.**

Ј5- ЈАВЕН ЛОКАЛЕН ПРЕВОЗ НА ПАТНИЦИ

Оваа програма го опфаќа субвенционирањето на јавното меѓуопштинско претпријатие , средствата му се потребни за покривање на тековно-оперативните трошоци и вкупната сума од **2.079.324,00 денари** останува иста**.**

Ј6- ОДРЖУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА ЛОКАЛНИ ПАТИШТА,УЛИЦИ,И РЕГУЛИРАЊЕ НА РЕЖИМ НА СООБРАЌАЈ

Програмата се планира да се финансира со средства во висина од **32.731.642,00 денари и останува на исто ниво.**

Ј7- ОДРЖУВАЊЕ И КОРИСТЕЊЕ НА ПАРКОВИ И ЗЕЛЕНИЛО

Во оваа програма се планираат тековно – оперативните расходи поврзани со одржување на постојните паркови и обновување на зеленилото во општината од страна на ЈП Комуналец- Битола.

Програмата се планира да се финансира со средства во висина од **30.000.000,00 денари.**

Ј8- ДРУГИ КОМУНАЛНИ УСЛУГИ

Со измените и дополнувањата на Буџетот за 2024 година оваа програма се намалува само во делот на средствата за дезинфекција и деритизација каде е постигната пониска цена при тендерирање на оваа услуга за 504.348,00 денари и вкупната програма ќе изнесува **25.495.652,00 денари.**

ЈА- ИЗГРАДБА НА ЈАВНО ОСВЕТЛЕНИЕ

Во оваа програма се планираат капиталните расходи кои се поврзани со набавка, реконструкција и поставување на нови системи за јавно осветлување.

Програмата се планира да се реализира со средства во висина од **1.601.731,00 денари.**

ЈД- ИЗГРАДБА И РЕКОНСТРУКЦИЈА НА ЛОКАЛНИ УЛИЦИ И ПАТИШТА

Во оваа програма се планираат капиталните расходи кои се поврзани со изградба и реконструкција на локални патишта и улици,подготвување на проекти за улици и патишта како и надомест за одземен имот.

Програмата се планира да се реализира со средства во висина од **115.156.575,00 денари** од кои за подготвување на проекти за улици и патишта и мостови **се 19.420.373,00 денари и 79.313.626,00 денари** за изградба и реконструкција на улици и патишта и **16.422.576,00 денари** за експропријација.

Во колоната Донации планирани се средства за реализација на капиталните расходи за проектот Смарт за тебе 2 во износ од **25.404.619,00 денари.**

ЈФ- ИЗГРАДБА НА СООБРАЌАЈНА СИГНАЛИЗАЦИЈА

Во оваа програма се планираат капиталните расходи кои се поврзани со поставување и заменување на сообраќајните знаци и заштитна опрема на локалните патишта и улици, односно подигање на вертикална и хоризонтална сигнализација.

Програмата се планира да се реализира со средства во висина од **3.780.115,00 денари** и останува на исто ниво со измените и дополнувањата на буџетот за 2024 година.

ЈГ- ИЗГРАДБА НА СИСТЕМИ ЗА ВОДОСНАБДУВАЊЕ

Во оваа програма се планираат капиталните расходи кои се поврзани со изградба, реконструкција и доградба на водоснабдителниот систем на територијата на општината и набавка на потребната опрема, подготвување на проекти за капацитети за водоснабдување.
Програмата се планира да се реализира со средства во висина од **15.047.107,00 денари** од кои средства **661.436,00 денари** за проекти за водоснабдување **и 14.385.671,00 денари** за изградба и реконструкција на капацитети за водоснабдување.

ЈИ- ИЗГРАДБА НА СИСТЕМИ ЗА ОДВЕДУВАЊЕ И ПРЕЧИСТУВАЊЕ НА ОТПАДНИ ВОДИ

Во оваа програма се планираат капиталните расходи кои се поврзани со изградба, реконструкција и доградба на канализациониот систем (атмосферска и фекална канализација) на територијата на општината и набавка на потребната опрема,подготвување на проекти и др.
Програмата се планира да се реализира со средства во висина од **15.526.539,00** денари и тоа за подготвување на проекти за атмосферска и фекална канализација **4.371.989,00 денари** и за изградба и реконструкција на атмосферска и фекална канализација **11.154.550,00 денари.**

ЈЛ- ДРУГИ КОМУНАЛНИ УСЛУГИ (КАПИТАЛНИ РАСХОДИ)

Во оваа програма се планираат капиталните расходи за други комунални услуги како изградба и реконструкција на други објекти и подготвување на проекти за други објекти.
Програмата се планира да се реализира со средства во висина од **32.079.944,00 денари** во овие средства се испланирани средства за подготвување на проекти за други објекти во износ од **13.434.495,00 денари**, и **13.645.449,00 денари** за изградба и реконструкција на други објекти и надзор над изградбата во висина од **5.000.000,00 денари.**
Во колоната Донации планирани се средства за реализација на проектот Смарт за тебе 2 во износ од **263.117,00 денари.**

К3-МУЗЕЈСКА И КИНОТЕЧНА ДЕЈНОСТ

Платите на вработените и тековно - оперативните расходи на Зоолошката градина се финансираат од блок дотации од Министерство за Култура во износ од **14.669.579,00 денари** заедно со пренесениот вишок на приходи од минатата година. Дотацијата е зголемена за 746.562,00 денари. За сите останати активности на Зоолошката градина ги користи средствата од Самофинансирачки активности за која доставува финансиски план до општината и се предвидени средства во висина од **1.129.748,00 денари и 1.750.000,00 денари** од Буџетот на општината. **КИЦ** планира финансирање од Самофинансирачки активности во износ од **5.730.000,00 денари** и средства од буџетот на општина Битола во износ од **10.000.000,00 денари.**

К4-КУЛТУРНИ МАНИФЕСТАЦИИ И ТВОРЕШТВО

Во оваа програма се планираат тековно – оперативните расходи за културните манифестации во Општина Битола вградени во Програмата за Култура за 2024 година.
Програмата се планира да се реализира со средства во висина од **18.000.000,00 денари.**

КА-КУЛТУРНИ МАНИФЕСТАЦИИ И ТВОРЕШТВО (Капитални трошоци)

Во колоната Самофинансирачки активности планирани се средства за капитални расходи на Зоолошката градина во износ од **380.000,00 денари**.

ЛО-СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА

Во оваа програма се планираат тековно – оперативните расходи поврзани со организирање на спортски активности манифестации, поддржување на натпревари на општинско ниво, поддршка на училишниот спорт, поддршка на масовни спортско рекреативни активности на граѓаните и друго.
Програмата се планира да се реализира со средства во висина од **85.550.000,00 денари** за 6.000.000,00 денари повеќе од првично планираниот износ.
Во колоната Донации планирани се средства во висина од **445.700,00 денари** за реализација на проектот Зајакнување на улогата на младите во спортот.

ЛА-СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА (Капитални трошоци)

Во рамките на оваа програма се планирани средства за купување на спортски реквизити за училиштата во висина од **500.000,00 денари.**

Н1-ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

Во оваа програма се планираат расходи поврзани со работењето на основните училишта и тоа: плати и надоместоци на вработените во основните училишта и материјални трошоци, трошоци за телефон, интернет, поштенски услуги, електрична енергија, греење, вода, подигање на смет, тековни поправки и одржување на згради, канцелариска опрема и возила во сопственост на основните училишта и други расходи.

Во колона Буџет во програмата Н1- Основно образование планирани се средства за подршка на работата и активностите на основните училишта со средства во висина од **66.713.000,00 денари,** заради недостаток од средства во наменската и блок дотација се зголемуваат средствата во оваа програма за 6.898.000,00 денари.

Училиштата како буџетски корисник на општината подготвуваат финансиски планови за своето работење. Во основното образование за 12 училишта на подрачјето на општина Битола се планираат средства од Самофинансирачки активности во висина од **7.947.800,00 денари** , за 24.000,00 денари повеќе од претходно планираниот износ.

Од блок дотациите се финансираат платите и тековното одржување на училиштата со средства во висина од **604.922.937,00 денари** заедно со пренесениот вишок на приходи. Дотацијата е зголемена за 28.556.000,00 денари.

Во колоната Донации се предвидени средства во висина од **11.822.523,00 денари** за 2.021.000,00 повеќе од претходно планираниот износ, за реализација на проекти кај основните училишта: "Климент Охридски", "Ѓорги Сугарев", "Даме Груев" “Елпида Караманди” и др.

Н2- СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ

Во оваа програма се планираат расходи поврзани со работењето на средните училишта и тоа: плати и надоместоци на вработените во средните училишта , материјални трошоци, трошоци за телефон, интернет, поштенски услуги, електрична енергија, греење,

вода, подигање на смет, тековни поправки и одржување на згради, канцелариска опрема и возила во сопственост на средните училишта и други расходи.

Училиштата како буџетски корисник на општината подготвуваат финансиски планови за своето работење. За средното образование за 6 училишта на подрачјето на општина Битола се планираат средства од Самофинансирачки активности во висина од **12.148.900,00 денари** .

Од блок дотациите се финансираат платите и тековното одржување на училиштата со средства во висина од **404.827.040,00 денари** заедно со средствата од пренесениот вишок на приходи.Блок дотацијата се зголеми за 15.500.000,00 денари.

Во колоната Донации се предвидени средства за тековно- оперативни расходи во висина од **6.474.250,00 денари** за реализација на проекти кај средните училишта: "Јосип.Б.Тито", "Кузман Шапкарев", "Таки Даскало", "Ѓорѓи Наумов", "Јане Сандански " "д-р Јован Калаузи".

НА-КАПИТАЛНИ РАСХОДИ ЗА ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

Во оваа програма планирани се капиталните расходи од Самофинансирачки активности кај основните училишта во износ од **2.857.000,00 денари,** и капиталните расходи од Донации кај основните училишта во износ од **537.500,00** денари и капитални расходи во основниот буџет во висина од **110.000,00 денари.**

НБ-КАПИТАЛНИ РАСХОДИ ЗА СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ

Во оваа програма планирани се капиталните средства од Донации кај средните училишта во вкупен износ од **215.000,00 денари,** и капиталните расходи кај средните училишта во сметката Самофинансирачки активности во износ од **4.322.500,00 денари.**

Р1-ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ПРИРОДА

Во буџетот на општина Битола се планираат расходи поврзани со превземањето на мерки и активности за заштита и унапредување на животната средина кои не се во исклучива надлежност на други државни органи.

Општина Битола ќе превзема мерки и активности за зачувување и унапредување на здравјето, животната и работна средина, како и за заштита од заразни болести со средства во износ од **10.330.000,00 денари** кои останувaат на исто ниво.

В1-ДЕТСКИ ГРАДИНКИ

Кај детските градинки во основниот буџет се планирани средства по основ на трансфери за пензионирање и средства за боледување подолго од шест месеци , смрт на вработен и член на потесно семејство во износ од **1.364.000,00 денари.**

Детските градинки се корисници на блок дотација од Министерство за Труд и социјална политика и таа за 2024 година **заедно со пренесениот вишок на приходи изнесува 182.760.493,00 денари,** наменети се за плати и надоместоци од плати и тековно-оперативни расходи**.** Вкупната дотација е зголемена за 3.918.493,00 денари**.** Планираните средства од Самофинансирачки активности изнесуваат **57.419.424,00 денари**, и за начинот на користење на истите доставуваат финансиски план до општината.Во колона Донации предвидени се средства од донации во висина од **360.000,00 денари** за донации кои треба да ги добие градинката Естреја.О.Мара.

ВА- КАПИТАЛНИ РАСХОДИ ЗА ДЕТСКИ ГРАДИНКИ

Во оваа програма се планираат капиталните расходи за детските градинки од сметката Самофинансирачки активности во износ од **12.810.000,00 денари**.

В2-ДОМ ЗА СТАРИ ЛИЦА

Кај домот за стари лица Сју Рајдер- Битола во основниот буџет се планираат средства за тековно-оперативни расходи (ел.енергија, вода, ѓубретарина,прехрамбени продукти и пијалоци, други договорни услуги како и средствата за трансфери при пензионирање,боледување подолго од 6 месеци, смрт на вработен и член на потесно семејство во висина од **8.065.000,00 денари или за 3.600.000,00 денари повеќе од претходно планираниот износ.**

Домот за стари лица како буџетски корисник за да може да функционира доставува до општината финансиски план за своето работење и по пат на Самофинансирачки активности ќе се финансира со **30.497.000,00 денари**.

Блок дотацијата која ја добива од Министерство за труд и социјална политика заедно со пренесениот вишок на приходи од минатата година е во вкупен износ од **20.491.301,00 денари** и се наменети за плати на вработени и тековно одржување на Домот за стари лица.

ВБ- КАПИТАЛНИ РАСХОДИ ЗА ДОМОВИ ЗА СТАРИ ЛИЦА

Во оваа програма се планирани капиталните расходи за Домот за стари лица во делот на сметката Самофинансирачки активности во износ од **160.000,00 денари.**

Ђ0-ПРОТИВПОЖАРНАТА ЗАШТИТА

За финансирање на активностите на противпожарната единица во Битола во рамките на оваа програма се планираат средства за функционирање и од Буџетот на општината **24.423.345,00 денари** за 4.076.845,00 денари повеќе од претходно планираниот износ, и со наменска дотација од Министерство за Одбрана **24.700.861,00 денари,** наменети исклучиво за плати на вработените во ТППЕ- Битола .

ЂА-ПРОТИВПОЖАРНАТА ЗАШТИТА(капитални трошоци)

Во рамките на оваа програма се планираат средства во висина од **150.000,00 денари** за купување на опрема за потребите на ТППЕ- Битола.

Џ1-РОДОВА ЕДНАКВОСТ

Во оваа програма се планираат тековно – оперативните расходи поврзани со родовата еднаквост. Програмата е вградена во програмата за работа на КЕМ и се планираат активности во делот воведување на родовиот пристап во креирање на политики, донесување на одлуки и пристап до ресурсите на општината. Родовата еднаквост преку образование, култура, медиуми, здравство, социјална заштита, спорт и против родово основано насилство и трговија со луѓе.

Програмата се планира да се реализира со средства во висина од **2.200.000,00 денари** кои со ребалансот на Буџетот на општината остануваат на исто ниво.

ПЛАН НА ПРОГРАМИ ЗА РАЗВОЈ

Планот на програмите за развој претставува среднорочен приказ на програми кои се наменети за развојни инвестиции и истиот ги содржи среднорочните проекции на одобрени средства во општината по одделни буџетски програми и потпрограми , години во кои истите ќе се реализираат и изворите на нивното финансирање .

Општината Битола во 2024 година приоритет му даде на повеќе развојни проекти кои со измените и дополнувањата ќе бидат со вкупен износ од **270.834.916,00 денари**, за 2025 година 1.167.710.480,00 денари, за 2026 година 393.899.491,00 денари.

ПЛАНИРАНИ РАСХОДИ

НА РАЗВОЈНИ ПРОГРАМИ ПО ГОДИНИ 2024-2026

Реден број	Име на буџетска програма	Име на развојна програма	Планирани работи за изведување	Износ за 2024 во ден.	Износ за 2025 во ден.	Износ за 2026 во ден.
	JD		**Изградба и реконструкција на улици и локални патишта**			
1.		JDS	Реконструкција на коловоз на улица „Стив Наумов“	13.100.000,00	4.407.373,00	0,00
2.		JDN	Реконструкција на паркинг простор кај спортска сала „Боро Чурлевски“	10.921.141,00	0,00	0,00
3.		JDL	Реконструкција на коловоз на улица „Солунска“ II фаза	13.342.497,00	0,00	0,00
4.		JDU	Изградба на улична мрежа во с.Егри и с.Лажец	6.727.503,00	0,00	0,00
5.		JDO	Изградба на улична мрежа во с.Оптичари	4.658.000,00	0,00	0,00
6.		JDC	Изградба на улична мрежа во с.Долно Оризари	12.305.600,00	0,00	0,00
7.		JDH	Реконструкција на улицата покрај Св.Неделските гробишта	23.402.000,00	0,00	0,00
8.		JDK	Реконструкција на коловоз на улица „Булевар 1-ви Мај“	10.000.000,00	0,00	0,00
9.		JDT	Изградба на коловоз на улица „СТУ1“ во АРМ Четврт 1	2.300.000,00	0,00	0,00
10.		JDQ	Реконструкција на улица „Довлеџик“ со кружен тек (влез од Охрид) преостанат дел	100.000,00	29.900.000,00	45.577.528,00
11.		JDZ	Изградба на паркинг простори за Декорпод	100.000,00	7.800.000,00	
12		JDZ		100.000,00	7.900.000,00	

			Изградба на паркинг простори за на ул.„Романија“			
13		JDZ	Изградба на паркинг простори за на ул „Ат Пазар“	100.000,00	4.900.000,00	
14.		JDB	Реконструкција на коловоз на улиците „150-та“, „170-та“ и „210-та“	100.000,00	14.125.336,00	
15.		JDZ	Реконструкција на коловоз на улиците „11-ти Март“, „Козара“ , „Панде Николов“ и „Димитрије Туцовиќ“	100.000,00	13.056.081,00	
16.		JDZ	Реконструкција на коловоз на локален пат за с.Буково	100.000,00	19.900.000,00	
17.		JDG	Реконструкција на коловоз на локален пат за с.Цапари (до ф-ката)	100.000,00	6.197.043,00	5.900.000,00
18.		JDI	Реконструкција на коловоз на улица „Никола Тесла“	100.000,00	2.024.661,00	2.000.000,00
19.		JDZ	Реконструкција на коловоз на краци на улица „Буковски мост“	100.000,00	3.894.836,00	
20.		JDZ	Реконструкција на коловоз на улиците „Влатко Миленковски“ „Паца Ванчова“и „Гаврило Принцип“	100.000,00	6.348.118,00	
21.		JDM	Изградба на коловоз на улична мрежа во с. Карамани	100.000,00	16.679.352,00	
22.		JDR	Реконструкција на коловоз на крак1, крак2 и крак3 на улица „Даме Груев“ во нас. Мал Париз	100.000,00	5.324.000,00	
23.		JDZ	Реконструкција на коловоз на улица „Булевар 1-ви Мај“(од Црн Мост до улица Столарска)	100.000,00	36.114.255,00	
24.		JDV	Реконструкција на коловоз на улица „7-ма Бригада“	100.000,00	5.807.076,00	
25.		JDY	Изградба на коловоз на улица кај Дулие (ЛИДЛ)	100.000,00	11.780.000,00	8.318.784,00
26.		JDZ	Изградба на коловоз на дел од улица СРУ5 (до спортската сала)	100.000,00	4.500.000,00	4.653.083,00
27.		JDZ	Реконструкција на коловоз на улица „Караорман“	100.000,00	6.196.062,00	
28.		JDZ	Реконструкција на коловоз на улица „8-ми Септември“ (влез од страна на Скопје)	13.200.000,00	52.055.000,00	40.000.000,00
			Изградба на коловоз на улица			

29.		JDZ	СТУЗ во АРМ Четврт 1	100.000,00	19.527.447,00	
30.		JDZ	Реконструкција на коловоз на улица „Панде Кајзеро“	100.000,00	6.726.500,00	
31.		JDZ	Реконструкција на коловоз на улиците „Љубојно“, „Мукос“ и „5-та“	100.000,00	3.194.839,00	1.900.000,00
32.		JDZ	Изградба на коловоз на патот до црквата во с.Крклино	100.000,00	3.885.200,00	
33.		JDZ	Реконструкција на коловоз на улица „Христо Ботев“	100.000,00	9.155.750,00	
34.		JDZ	Реконструкција на коловоз на улица „Леринска“	100.000,00	3.906.439,00	
35.		JDZ	Реконструкција на коловоз на улица „Нико Фундали“	100.000,00	7.406.051,00	
36.		JDZ	Иградба на патот до манастирот св.Мерјури во с. Барешани	100.000,00	5.641.222,00	
37.		JDZ	Реконструкција на коловоз на улица Димитар Тодоровски(11-та)	100.000,00	2.369.799,00	
38.		JDZ	Реконструкција на коловоз на локален пат Трново-Магарево	100.000,00	15.400.000,00	
39		JDZ	Банкини со коцка на локален пат с. Брусник	5.307.571,00	2.800.000,00	
	KA		**Културно творештво и манифестации (капитални трошоци)**			
40.		KAM	Партерно уредување околу Офицерски дом	1.750.000,00	0,00	0,00
	LA		**Спорт и рекреација (капитални трошоци)**			
41.		LAA	Реконструкција на други објекти	0,00	6.000.000,00	0,00
42.		LAB	Изградба на мултифункционален спортски комплекс	200.000,00	189.800.000,00	34.500.000,00
43.		LAE	Реконструкција на спортски игралишта во ОУ „Елпида Караманди“	6.000.000,00	26.150.780,00	0,00
44.		LAN	Изградба на атлетска патека на стадион „Тумбе Кафе“	100.000,00	29.900.000,00	30.000.000,00
45.		LAC	Реконструкција на кров на спортска сала во с. Бистрица	100.000,00	17.581.856,00	20.000.000,00

46.		LAQ	Изградба на велосипедски патеки	5.000.000,00	31.614.840,00	
47.		LAS	Изработка на физибилити студија и техничка документација за изградба на гондола на потег од с,Дихово до врв Пелистер	2.000.000,00	2.000.000,00	
48.		LAM	Реконструкција на објект(поранешен ресторан Парк)	100.000,00	58.024.084,00	
49		LAR	Изградба на сала во функција на боксерскиот клуб	100.000,00	43.183.037,00	
50		LAP	Санација на јужна трибина и поставување на ограда околу фудбалскиот стадион	100.000,00	33.900.000,00	20.000.000,00
	GD		**Енергетика**			
51.		GDA	Гасификација на Општина Битола	0,00	58.000.000,00	71.863.200,00
52.		GDP	Реконструкција на улично осветлување на улица „Довлеџик“ со кружен тек (влез од Охрид) преостанат дел	100.000,00	7.500.000,00	7.987.400,00
53.		GDL	Санација на систем за греење во спортска сала „Боро Чурлевски“	4.800.000,00	5.200.000,00	0,00
54.		GDV	Реконструкција на улично осветлување на улица „8-ми Септември“ (влез од страна на Скопје)	100.000,00	2.807.700,00	2.000.000,00
55.		GDM	Реконструкција на улично осветление на ул Никола Тесла	100.000,00	1.416.704,00	1.000.000,00
56.		GDR	Реконструкција на улично осветление на ул 11-ти март,Панде Николов	100.000,00	1.600.000,00	
57.		GDQ	Батерии за УПС за рефлектори за Градски Стадион		5.000.000,00	100.000,00
58		GDY	Изградба на улично осветление улица СТУ 3 во АРМ четврт 1	100.000,00	3.012.545,00	
	VA		***Изградба на други објекти (Социјална заштита и заштита на деца)***			
59.		VAA	Изградба на детска градинка во АРМ	29.000.000,00	89.050.829,00	0,00
			Изградба и			

	JI		**реконструкција на системи за одведување и прочистување на отпадни води**			
60.		JIN	Реконструкција на канализациона мрежа на улица „Стив Наумов“	8.433.783,00	5.100.000,00	0,00
61.		JIR	Реконструкција на канализациона мрежа на улица „Солунска“ II фаза	9.641.040,00	0,00	0,00
62.		JIE	Реконструкција на канализациона мрежа на улици во населба „Недопирливи“	6.397.915,00	0,00	0,00
63.		JIJ	Изградба на фекална и атмосферска канализациона мрежа на улица „Довлеџик“ со кружен тек (влез од Охрид) преостанат дел	100.000,00	9.099.496,00	9.099.496,00
64.		JIF	Реконструкција на канализациона мрежа на улична мрежа во населба Горно Оризари	15.100.000,00	5.000.000,00	0,00
65.		JIA	Реконструкција на канализациона мрежа на улица „Христо Ботев“	100.000,00	3.590.000,00	0,00
66.		JIB	Реконструкција на канализациона мрежа на улиците „11-ти Март“, „Козара“ , „Панде Николов“ и „Димитрије Туцовиќ“	100.000,00	6.323.613,00	
67.		JIC	Реконструкција на канализациона мрежа на улиците „150-та“, „170-та“ и „210-та“	1.962.045,00	8.183.119,00	
68.		JIG	Реконструкција на канализациона мрежа на улица „Караорман“	100.000,00	8.424.271,00	
69.		JIH	Реконструкција на канализациона мрежа на улица „8-ми Септември“ (влез од страна на Скопје)	5.100.000,00	7.148.240,00	10.000.000,00
70.		JII	Изградба на фекална канализациона мрежа на улица СТУЗ во АРМ Четврт 1	856.127,00	3.424.506,00	
71.		JIK	Изградба на атмосферска канализациона мрежа на улица СТУЗ во АРМ Четврт 1	637.700,00	2.550.798,00	
72.		JIL	Реконструкција на канализациона мрежа на улица „Панде Кајзеро“	649.818,00	2.599.271,00	0,00
			Реконструкција на			

73.		JIM	канализациона мрежа на улица „Леринска“	100.000,00	3.440.338,00	0,00
74.		JIO	Реконструкција на канализациона мрежа на улица „Нико Фундали“	100.000,00	2.578.776,00	0,00
75.		JIP	Реконструкција на канализациона мрежа на улица „Никола Тесла“	100.000,00	2.951.261,00	0,00
76.		JIQ	Изградба на колектор на локален пат Трново-Магарево	100.000,00	14.600.000,00	
77.		JIZ	Реконструкција на канализациона мрежа на ул Димитар Тодоровски	100.000,00	4.005.870,00	
	JG		**Изградба и реконструкција на системи за водоснабдување**			
78.		JGN	Реконструкција на водоводна мрежа на улица „Стив Наумов“	8.000.000,00	5.000.000,00	0,00
79.		JGV	Реконструкција на водоводна мрежа на улици во населба „Недопирливи“	13.092.050,00	0,00	0,00
80.		JGJ	Изградба на водоводна мрежа на улица „Довлеџик“ со кружен тек (влез од Охрид) преостанат дел	100.000,00	2.566.057,00	3.000.000,00
81.		JGC	Реконструкција на водоводна мрежа на улиците „11-ти Март“, „Козара“ , „Панде Николов“ и „Димитрије Туцовиќ“	100,000,00	4.549.657,00	
82.		JGG	Реконструкција на водоводна мрежа на улица „8-ми Септември“ (влез од страна на Скопје)	100.000,00	3.988.480,00	4.000.000,00
83.		JGH	Реконструкција на водоводна мрежа на улица „Нико Фундали“	100.000,00	2.343.398,00	0,00
84.		JGI	Реконструкција на водоводна мрежа на улица „Никола Тесла“	655.869,00	2.000.000,00	0,00
85.		JGK	Реконструкција на водоводна мрежа на улица „Христо Ботев“	100.000,00	2.667.500,00	0,00
86.		JGQ	Реконструкција на дел од разводна мрежа во с. Трново и с. Магарево	4.500.000,00	100.000,00	
87.		JGR	Реконструкција на водоводни приклучоци во Горно Оризари	1.934.925,00		
88.		JGW	Реконструкција на водоводна мрежа на ул Бурса	6.326.982,00	1.100.000,00	

89.		JGZ	Реконструкција на водоводна мрежа на улица Димитар Тодоровски	100.000,00	1.054.874,00	
90		JGL	Реконструкција на водоводна линија на патот Битола-Логоварди-Поешево	5.869.921,00	23.479.684,00	
	WA		**Изградба на други објекти (Противпожарна заштита)**			
91.		WAA	Изградба на објект на противпожарна единица во АРМ	100.000,00	50.349.101,00	72.000.000,00
	JL		**Изградба на други објекти**			
92.		JLA	Изградба на парк	2.800.000,00	0,00	0,00
93.		JLB	Адаптација на објект за ветеринарна заштита – прифатилиште за кучиња	1.462.429,00		
94.		JLJ	Употреба и одржување за ЛИП на поплочен простор со одводнување и осветлување	7.400.000,00	0,00	0,00
95.		JLV	Изградба на велосипедска патека (ПАМП трака)	100.000,00	5.117.488,00	0,00
96.		JLD	Реконструкција на тоалети во ОУ Коле Канински	100.000,00	7.109.847,00	
97.		JLE	Иработка на постамент на споменикот А.Турунџев	100.000,00	1.500.000,00	
98.		JLG	Средства за смирување на сообраќајот пред училиштата	100.000,00	5.100.000,00	
99.		JLZ	Изградба на парк кај обласпа	100.000,00	2.400.000,00	
	NA		**Капитални расходи за основно образование**			
100.		NAA	Реконструкција на фасада-енергетска фасада на ОУ Стив Наумов	100.000,00	8.000.000,00	
			Вкупно по години:	270.834.916,00	1.167.710.480,00	393.899.491,00
			Сè вкупно:	1.832.444.887,00		

Изработил
Сектор за финансиски прашања